

Chaitén Yanardağı'nda Dinmeyen Hareket

Pınar Dündar

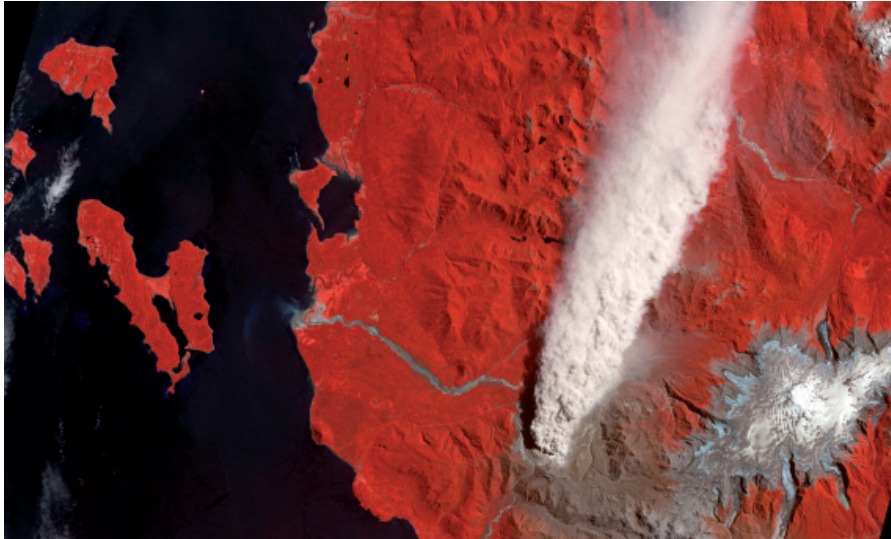
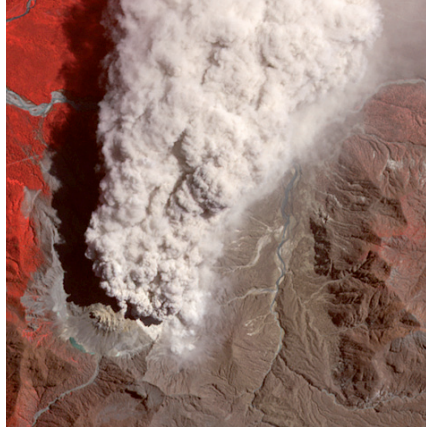
Şili'nin Chaitén Yanardağı, 9000 yıllık şuykusundan Mayıs 2008'de uyanmıştı. Bu tarihte patlayan yanardağ, izleyen aylarda da hareketliliğini sürdürdü. Bu süreçte yayılan su buharı ve volkanik kül bulutları bölgenin bitki örtüsünü kapladı ve Chaitén kasabasındaki su yollarını tıkadı. 19 Ocak 2009'da da yanardağın kubbesi çöktü. Bunun sonucunda oluşan yoğun buhar ve kül tabakası (grimsi beyaz renkte görülen bölüm) kuzey-kuzeydoğu yönünde, yaklaşık 70 km öteye kadar yayıldı.

NASA'nın Terra uydusu olayın gerçekleştiği bölgeyi, 19 Ocak 2009 günü görüntüledi. Görünür ve kızılötesi ışığın yapay renklemlerle gösterildiği bu görüntülerden üstte olanında kaldera (yanardağ patlaması sonucunda oluşan geniş çöküntü) yakından görülüyor; alttakinde de yanardağla birlikte çevresi görülebilir. Kırmızı bölgeler bitki örtüsünü, kahverengi bölgeler çıplak araziye (büyük olasılıkla kül örtülü), koyu mavi alan ise suyu gösteriyor.

Toprağın yüzeyi, yanardağın güney ve güneydoğu bölümlerinde, bazı yerlerde

görülen leke şeklindeki kırmızı bölgelerin dışında gri ve kahverengi arasında değişiyor. Yanardağa yakın bölgelerde görülen koyu kahverengilikler, büyük bir olasılıkla, volkanik küllerin kapladığı alanlar ya da daha önce gerçekleşen patlamalar sonucunda yayılan küllerin bitki örtüsünü yok ettiği alanlar. Yakın plan görüntüde, daha doğuya ve güneye gidildiğinde görülen soluk gri-kahverengi bölgelerin, normalde de çıplak olan dağlık alanlar olduğu tahmin ediliyor. Buzulların (açık mavi lekeler), geniş plan görüntünün sağ kenarında bulunan vadiler boyunca uzandığı görülebilir. Mayıs 2008'deki patlamanın ardından, yanardağdan Chaitén'e doğru kıvrıla kıvrıla akan Río Blanco, kasabaya inanılmaz miktarda lahar (volkanik malzemeden oluşan çamur seli) taşımış. Üst üste yaşanan su baskınlarına rağmen kasabanın ızgara planı hâlâ görülebilir.

<http://earthobservatory.nasa.gov/>

Amazon Ormanları Hızla Yok Oluyor!

Pınar Dündar

Brezilyalı yetkililerin açıklamasına göre, Amazon yağmur ormanlarının tahrip hızı, son dört yılda ilk kez arttı. Uydu görüntülerine göre 2008'de Temmuz'a kadar 11.968 km²lik alan yok oldu. Bu miktar, önceki yıla oranla %4 daha büyük. 2007'nin sonları ve 2008'in başlarında tahrip edilen ormanlık alandaki artışın, sığır ve soyaya talebin arttığı, ürün fiyatlarının da yükseldiği döneme denk geldiği yönünde göstergeler var.

Bu durum karşısında hükümet, yasadışı ağaç kesimlerinin önüne geçmek için polislerle birlikte Ateş Yayı adlı "çevre dedektifleri"nin de yer aldığı büyük bir operasyonun da aralarında bulunduğu, bir dizi önlemleri yaşama geçirdiğini duyurdu. Brezilya Çevre Bakanı Carlos Minc'e göre, bu girişimler olmasaydı, yok olan orman alanı çok daha büyük olacaktı. Birçok kişinin orman tahribatında %30-40 oranında bir artış beklemesinde karşılık bu oranı düşük tutmayı başardıklarını ancak bunun yine de hükümeti tatmin etmediğini belirtti. Bakan "Yok olan orman alanını daha da düşürmeyi amaçlıyoruz. Sıfır orman tahribatı istiyoruz." dedi.

Çevreci gruplar Amazon bölgesinin korunması için gerekli olduğu öne sürülen kararlılığın sürüp sürmediğini ve bu iş için yeterli kaynağın ayrılıp ayrılmadığını görmek için durumu dikkatle izleyecekler.

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/7756241.stm>

